

ΔΟΞΑΣΙΕΣ
ΜΥΘΟΙ
ΚΑΙ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΥΝ
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ
ΤΗ ΦΥΣΗ
ΜΕ ΤΟ ΘΕΙΟ

Ελλάδα...

Φύση...

Βουνά, Λίμνες, Δάση, Θάλασσες...

Θεός, Θεοί, Ημίθεοι, Ήρωες, Νύμφες...

*Αμέτρητοι οι μύθοι, οι θρύλοι, οι παραδόσεις
Που συνδέουν το φυσικό περιβάλλον με τους Θεούς
των αρχαίων*

Αλλά και με το Θεό σήμερα...

Από πού να ξεκινήσει κανείς

Και τι να πρωτοδιαλέξει...

Χάνεται,

μέσα στον πλούτο της ελληνικής μυθολογίας,

της ελληνικής παράδοσης,

της ελληνικής λογοτεχνίας...

*Έτσι και μεις ,
χαθήκαμε,
όταν πριν λίγους μήνες ξεκινήσαμε το πρόγραμμά μας.
Και αποφασίσαμε να εστιάσουμε σε μία μόνη περιοχή
της πατρίδας μας.
Γιατί διαφορετικά,
θα χρειαζόμασταν πολύ περισσότερο
από τα τρία χρόνια του Γυμνασίου,
μόνο και μόνο
για να κάνουμε μια απλή αναφορά
σε ότι θέλαμε να ερευνήσουμε.*

*Και διαλέξαμε τη Μαγνησία
και το Πήλιο*

Η Μαγνησία

*πήρε το όνομα της από το Μάγνη,
γιο του Αιόλου,
ο οποίος εγκαταστάθηκε στο Πήλιο.*

*Το Πήλιο αναφέρεται συχνά στην
Ελληνική Μυθολογία:*

- ❖ Πατρίδα των Κενταύρων
- ❖ Θερινή κατοικία των θεών του Ολύμπου
- ❖ Γιγαντομαχία
- ❖ Γάμοι του Πηλέα με τη Θέτιδα
- ❖ Μήλο της Έριδας
- ❖ Αργοναυτική εκστρατεία

Οι Κένταυροι ήταν μυθικά όντα
με σώμα αλόγου από τη μέση και κάτω
και με σώμα ανθρώπου από τη μέση και πάνω,
που προήλθαν από την ένωση του Ιξίωνα και της Νεφέλης.

Γνωστότερος κένταυρος ήταν ο Χείρων
γιος του Κρόνου και της Ωκεανίδας Φιλύρας
και δάσκαλος πολλών γνωστών μυθολογικών ηρώων:
του Αχιλλέα, του Ασκληπιού, του Ιάσονα...

Στο χωριό Μηλιές του Πηλίου λέγεται πως
υπάρχει
η Σπηλιά του Χείρωνα.

Στο Πήλιο,

έγινε ο γάμος του βασιλιά **Πηλέα** με την θεά **Θέτιδα** που
τον τραγούδησαν ο **Όμηρος** και ο **Πίνδαρος**
και γλέντησαν παρέα το δωδεκάθεο με τους κοινούς
ανθρώπους.

Ένας γάμος που για να πραγματοποιηθεί μεσολάβησε ο
Χείρων,

και στη διάρκεια του οποίου

ο **Πάρις** έδωσε στην **Αφροδίτη** το μήλο της έριδος,
ξεκινώντας έτσι τον **Τρωικό πόλεμο.**

*Αυτή η ιστορία των πρώτων «καλλιστειών»,
μας ενέπνευσε και αποφασίσαμε
να δραματοποιήσουμε το μύθο.*

ΝΥΜΦΕΣ

Στο Πήλιο ζούσαν ,

σύμφωνα με την αρχαία παράδοση
και οι Νύμφες ,

Πανέμορφες νεαρές γυναικείες
θεότητες, που ζούσαν στην άγρια
φύση και τριγύριζαν στα βουνά,
συνοδεύοντας την *Άρτεμη*.

Συנדέονταν με το νερό, τονίζοντας
τη μεγάλη του σημασία για την
ύπαρξη της ζωής. Μέσω της
ζωογόνου δύναμης του υγρού
στοιχείου, οι Νύμφες εξαπλώθηκαν
στα βουνά και τα δάση και
συνδέθηκαν με τη βλάστηση

Οι Νύμφες διακρίνονται σε :

1. **Ναϊάδες**, δηλαδή Νύμφες των ποταμών, των πηγών και των κρηνών.

2. **Ορεστιάδες**, που κατοικούν στις πηγές των βουνών.

3. **Δρυάδες ή Αμαδρυάδες**, δηλαδή Νύμφες των μοναχικών δέντρων και των λιβαδιών και ταυτίζονται με τις Μελίες.

Οι Δρυάδες, γεννιούνται με τα δέντρα της βελανιδιάς
και πέθαιναν όταν αυτά ξεραίνονταν ή όταν τα έκοβε
κάποιος με το τσεκούρι.

Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν
ότι ο φυσικός κόσμος συνδεόταν
με το θεϊκό βασίλειο.

Θάμνοι, δέντρα, λουλούδια και βότανα,
ήταν αφιερωμένα σε θεούς
και περιγράφηκαν
από αρχαίους συγγραφείς
σε μύθους,
αλλά και στα πρώτα βιβλία βοτανικής!

ΔΑΦΝΗ

Την όμορφη νύμφη Δάφνη ερωτεύτηκε
ο Απόλλωνας
και την κυνήγησε ανάμεσα στα δέντρα.
Αυτή τρομαγμένη
προσευχήθηκε στον πατέρα της να τη σώσει.
Ο Πηνειός την μεταμόρφωσε σε δέντρο.
Ο Απόλλωνας έπλεξε στεφάνι
από τα κλαδιά του δέντρου
σε ανάμνηση της ομορφιάς της
και καθιέρωσε τη δάφνη σαν ιερό του φυτό.

ΠΕΥΚΟ

Ήταν

το αγαπημένο δέντρο

της Ρέας,

κόρης του Ουρανού και της

Γης,

αφού το δέντρο συμβόλιζε

το σύνδεσμο

Ουρανού και Γης.

ΛΕΥΚΑ

Η αρχαία ελληνική της ονομασία ήταν Αίγειρος.

Ήταν το ιερό δέντρο του Δία στην Κρήτη.

Κάτω από αυτή γεννήθηκε και μεγάλωσε ο αρχηγός των 12 θεών.

ΡΟΔΙΑ

*Όταν ο Άδης άρπαξε την Περσεφόνη,
της έδωσε να φάει 7 σποράκια ρόδι,
ώστε να τη «δέσει» κοντά του.*

*Μέχρι σήμερα είναι
δέντρο αφιερωμένο στους νεκρούς
και τη μνήμη τους
ενώ ο καρπός συμβολίζει την καλή τύχη,
τη γονιμότητα και την ευημερία.*

*Χρησιμοποιείται στα κόλυβα,
αλλά και την Πρωτοχρονιά.*

ΠΛΑΤΑΝΟΣ

*Η Πλάτανος ήταν αδερφή δύο πελώριων γιγάντων, των Αλωαδών,
και κόρη του Ποσειδώνα.*

*Από τον πατέρα της κληρονόμησε την αγάπη της στο υγρό στοιχείο,
και από τα αδέρφια της το γιγάντιο ανάστημα.*

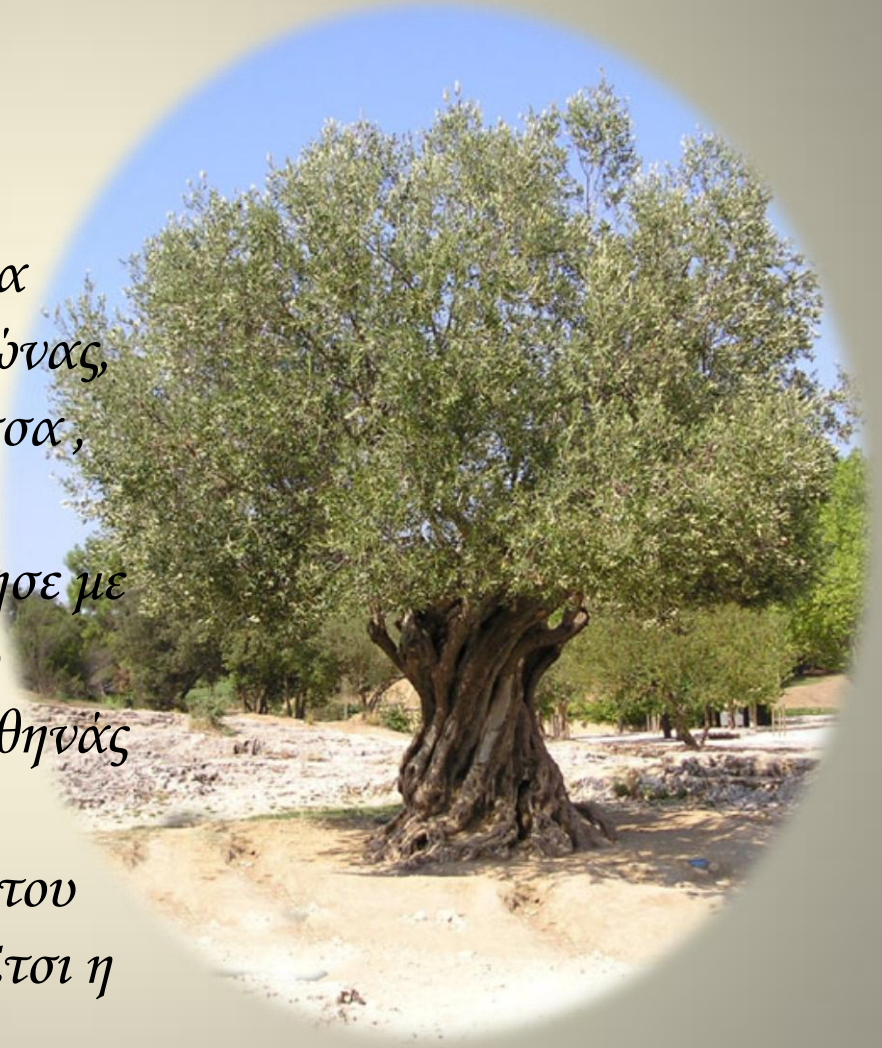
*Αγαπούσε τόσο πολύ τους δύο αδερφούς της η Πλάτανος,
που όταν εκείνοι πέθαναν, από τη θλίψη της μεταμορφώθηκε στο ομώνυμο
δέντρο, τον Πλάτανο.*

ΕΛΙΑ

Ήταν το ιερό δέντρο της Αθηνάς.

Σε διαγωνισμό ανάμεσα στους θεούς Ποσειδώνα και Αθηνά, για το ποιος θα είναι προστάτης της πόλης, ο Ποσειδώνας, χτύπησε με την τρίαινα του τη θάλασσα, απ' όπου ξεπετάχτηκε ένα κάτασπρο πολεμικό άλογο, ενώ η Αθηνά, χτύπησε με το δόρυ της ένα βράχο, από τον οποίο ξεπετάχτηκε μια ελιά. Το δώρο της Αθηνάς θεωρήθηκε ότι είναι πιο χρήσιμο και συμβολίζει την ειρήνη, ενώ το άλογο του Ποσειδώνα συμβολίζει τον πόλεμο. Έτσι η πόλη αφιερώθηκε στην Αθηνά και ονομάστηκε προς τιμήν της Αθήνα.

ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ

Η Ρέα, μητέρα του Δία και γυναίκα του Κρόνου, είχε ως ιερό δέντρο τη βελανιδιά.

Στο μαντείο της Δωδώνης, όπου λατρευόταν ο Δίας, υπήρχε μια ιερή βελανιδιά: Με το θρόισμα των φύλλων της, ο θεός φανέρωνε το θέλημα του στους ιερείς του μαντείου, τους Σελλούς.

Από αυτή την ιερή βελανιδιά πήραν ξύλο οι Αργοναύτες και το έβαλαν για φυλαχτό στην πρύμνη της Αργούς.

Κενταύριο – Χειρωνιάς

Οφείλει το όνομα του στον Κένταυρο Χείρωνα.

*Στην Τιτανομαχία,
ο Ηρακλής πλήγωσε
κατά λάθος στο πόδι του Χείρωνα,
με βέλος φαρμακωμένο.*

*Ο Χείρωνας χρησιμοποίησε κενταύριο
για να γιατρέψει την πληγή του.*

Αχιλλέα-Χιλιολούλουδο

*Το όνομα του το οφείλει στον Αχιλλέα,
ο οποίος το έδινε στους στρατιώτες του, τους θρυλικούς Μυρμηδόνες,
για να τους βοηθήσει να σταματήσουν το αίμα από τις πληγές τους,
κατά τη διάρκεια του Τρωικού Πολέμου.
Πράγματι το βότανο αυτό περιέχει φυσικά αιμοστατικά.*

ΜΕΝΤΑ

*Ο Άδης θέλησε να κάνει ερωμένη
του τη νύμφη Μίνθη.*

*Εξοργισμένη η θεά Δήμητρα,
την κυνήγησε και την ποδοπάτησε
μπροστά στα μάτια του Άδη,
ο οποίος τη μεταμόρφωσε σε βότανο,
τη γνωστή μας Μέντα.*

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ

Όταν ο πανέμορφος νέος Νάρκισσος
είδε την αυτανάκλαση του
στα νερά μιας πηγής,
μαγεύτηκε τόσο από την ομορφιά του,
που έμεινε εκεί
θαυμάζοντας τον εαυτό του ,
μέχρι που πέθανε.
Στο σημείο εκείνο, στις όχθες της πηγής,
φύτρωσε ένα λουλούδι,
που πήρε το όνομά του.

Ίρις

Πήρε το όνομα του από την Ίριδα, τη
θεά του ουράνιου τόξου, αγγελιαφόρο
του Δία και της Ήρας, η οποία
μετέφερε μηνύματα

από το «μάτι του ουρανού» στη γή.

Ίρις σημαίνει μάτι του ουρανού

και έτσι ονομάστηκε η θεά,

το λουλούδι

και η κόρη των ματιών μας.

Αυτό σημαίνει ότι καθέννας από μας

κουβαλάει μαζί του

ένα κομμάτι του ουρανού.

Κρόκος-Ζαφρορά

Ο θεός Ερμής,
παίζοντας μια μέρα
με τον φίλο του Κρόκο,
τον χτύπησε κατά λάθος
στο κεφάλι και τον σκότωσε.
Στο σημείο εκείνο φύτρωσε
ένα λουλούδι,
τα πέταλα του οποίου
βάφτηκαν από το αίμα
του άτυχου νέου,
και έτσι πήρε το όνομα του.

Τριαντάφυλλο

Όταν κάποια μέρα
η Θεά των λουλουδιών και της βλάστησης,
η Χλωρίδα,
βρήκε το άψυχο σώμα μιας Νύμφης,
το μεταμόρφωσε σε λουλούδι.
Η θεά της αγάπης, η Αφροδίτη
χάρισε στο λουλούδι ομορφιά,
ο Διόνυσος, θεός του κρασιού,
του πρόσθεσε νέκταρ για γλυκειά ευωδιά,
και ο Απόλλωνας, θεός του Ήλιου,
έλαμψε και έτσι το λουλούδι άνθισε.

Αστράκι

Το λουλούδι φύτρωσε
από τα δάκρυα της Αστερέας,
της θεάς του έναστρου ουρανού,
όταν αυτή έκλαιγε
επειδή δεν έβλεπε
καθόλου αστέρια,
όταν κοίταζε κάτω στη γη.

Εκτός όμως από τα φυτά,
πολλά πτηνά συνδέθηκαν με τη μυθολογία
στην αρχαία Ελλάδα.

Συχνά οι μύθοι πηγάζουν
από το γεγονός ότι στους ανθρώπους
οι φωνές αρκετών πουλιών
μοιάζουν με θρήνο.

Αλκυόνη - Γλάρος

Η Αλκυόνη, κόρη του Αιόλου και της Αιγιάλης,
μεταμορφώθηκε από τους θεούς

στο ομώνυμο πουλί

και ο άντρας της σε γλάρο,
επειδή εκείνος την αποκαλούσε

'Ηρα και εκείνη εκείνον Δία.

Επειδή έφτιαχνε τη φωλιά της κοντά στην ακτή
και τα κύματα της την κατέστρεφαν,

ο Δίας τη λυπήθηκε και διέταξε τους ανέμους να
σταματήσουν.

Τότε ο καιρός γλύκανε και η αλκυόνη μπόρεσε
να κλωσήσει τα αβγά της.

Πρόκειται για τις γνωστές ως σήμερα
Αλκυονίδες ημέρες.

Κουρούνα

*Η Κορωνίς,
κόρη του Κορωνέα
και μητέρα των Χαρίτων,
μεταμορφώθηκε από την Αθηνά
σε κουρούνα
για να γλυτώσει
από την καταδίωξη του Δία,
που ήταν ερωτευμένος μαζί της.*

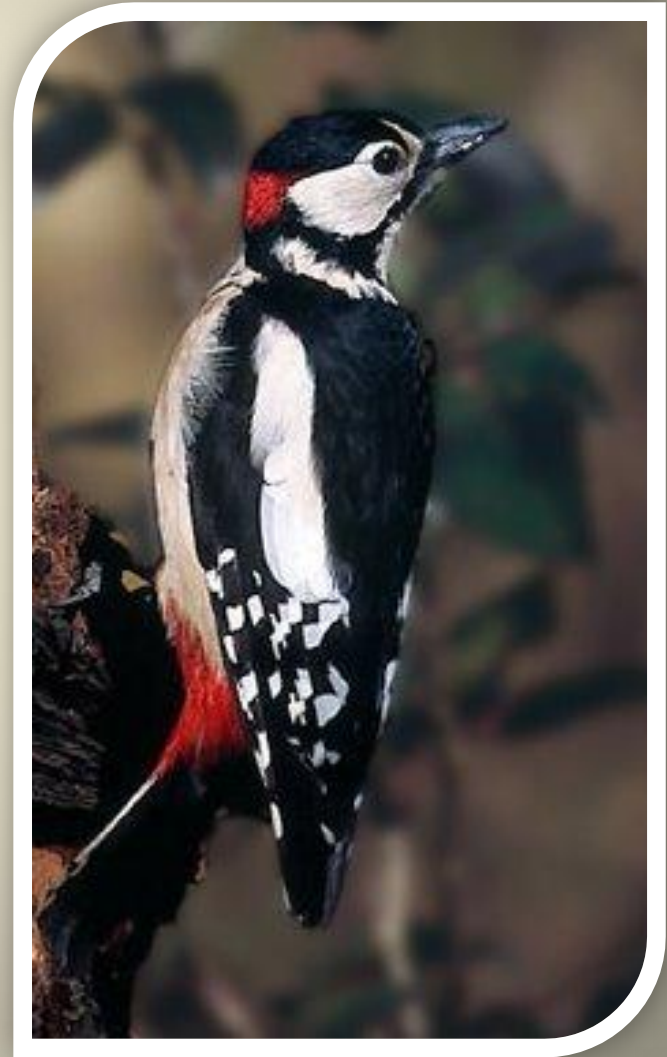

Δρυοκολάπτης

Η Ίυγξ,

κόρη του Πάνα και της νύμφης Ηχώς,
έδωσε στο Δία ένα ερωτικό φίλτρο
που του προκάλεσε αθεράπευτο έρωτα
για την Ιώ.

Η Ήρα εξοργισμένη την εκδικήθηκε
μεταμορφώνοντας την
στο πουλί Ίυγξ,
το γνωστό μας δρυοκολάπτη.

Κύκνος

Ο Κύκνος, γιος του Ποσειδώνα και της Καλύκης, σύμμαχος των Τρώων, για καιρό εμπόδιζε με το στόλο του τους Έλληνες να αποβιβαστούν στην Τροία.

Ο Αχιλλέας συγκρούστηκε μαζί του, και καθώς ο Κύκνος ήταν άτρωτος στα χτυπήματα, χάρη στη θεική του καταγωγή, εκείνος προσπάθησε να τον πνίξει.

Ο πατέρας του Ποσειδώνας για να τον σώσει τον μεταμόρφωσε σε κύκνο.

ΓΕΡΑΚΙ

*Ο Δαιδαλίων για να απαλλαγεί από τη θλίψη του
για το θάνατο της κόρης του Χιόνης,
μεταμορφώθηκε από τον Απόλλωνα σε γεράκι.*

Όμως και στη χριστιανική παράδοση υπάρχουν θρύλοι που έχουν σχέση με τα πουλιά, όπως είναι ο επόμενος:

Κάποια μέρα ο Χριστός

κάθισε σε ένα όμορφο περιγιάλι να ξαποστάσει.

Γύρω του είχαν μαζευτεί πολλών λογιών πουλιά .

Θέλησε τότε ο Χριστός να παίξει λίγο μαζί τους,

και βγάζοντας από το λαιμό του ένα σταυρό,

τον έριξε στη θάλασσα

για να δει αν θα μπορέσουν να τον βγάλουν.

*Πρώτα βούτηξε το περιστέρι, παρόλο
που δεν ήξερε να κολυμπάει.*

*Δεν τα κατάφερε να βρει τον σταυρό,
ωστόσο ο Χριστός το αντάμειψε
χρωματίζοντας τα πόδια του κόκκινα.*

Στη συνέχεια βούτηξε το
κοτούφι. Ούτε αυτό
τα κατάφερε,
όμως ο Χριστός
χρωμάτισε τη μύτη του,
για να φαντάζει
στο ολόμαυρο σώμα του.

Τέλος ο αετός βούτηξε από ψηλά στη θάλασσα
και όταν βγήκε κρατούσε στο ράμφος του το σταυρό.
Από τότε ο Χριστός τον ευλόγησε και σφράγισε ένα σταυρό στα
φτερά του, για να θυμούνται όλοι την αξιοσύνη του.

Από τότε ονομάζεται **σταυραϊτός**.

Κλείνοντας,
θα πρέπει να τονίσουμε
ότι στους αρχαίους χρόνους
η περιβαλλοντική προστασία
ήταν συνδεδεμένη με τη ιερότητα της φύσης,
η οποία αποτελούσε
ένα σύνολο από μορφές θεικής καταγωγής.

Με απώτερο σκοπό την προστασία τους, οι αρχαίοι
ανακήρυσσαν μεγάλες δασικές εκτάσεις
σε **ιερά άλση**.

Οι νόμοι που τα προστατεύαν ήταν πάρα πολλοί.
Απαγορευόταν κάθε είδους ενέργεια που θα μπορούσε να
προκαλέσει περιβαλλοντική αλλαγή στο τοπίο.
Απαγορευόταν, όχι μόνο το κόψιμο των δέντρων, αλλά
ακόμα και να μαζέψει και να μεταφέρει κανείς ξύλα ή
πεσμένα φύλλα.

Το μεγαλύτερο παράπτωμα ήταν να βάλει κανείς φωτιά ή
να ρυπαίνει τις πηγές, αδίκημα που επέσυρε φυσικά τις
ανάλογες ποινές.

*Εξίσου σοβαρά παραπτώματα ήταν το κυνήγι και το ψάρεμα
μέσα σε προστατευόμενες περιοχές.*

*Επίσης, οποιαδήποτε άλλη παρέμβαση στα ιερά άλση,
όπως η καλλιέργεια του εδάφους,
απαγορευόταν αυστηρά.*

*Η πιθανή οργή των θεών λειτουργούσε αποτρεπτικά,
κάνοντας τους ανθρώπους να σέβονται τα ιερά δάση.*

Ας θυμηθούμε την οργή της θεάς Άρτεμης
όταν ο βασιλιάς Αγαμέμνονας εισέβαλλε κάποτε
χωρίς να το καταλάβει σε ένα ιερό άλσος αφιερωμένο
σ' αυτήν, και σκότωσε ένα ιερό ελάφι.

Εξοργισμένη η θεά, δημιούργησε πολυήμερη άπνοια,
εμποδίζοντας έτσι τον ελληνικό στόλο να αποπλεύσει
για την Τροία,

ενώ για εξιλέωση απαίτησε τη θυσία της Ιφιγένειας,
κόρης του Αγαμέμνονα.

Σας ευχαριστούμε για την παρακολούθηση

Η Α' ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΤΗΣ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ:

❖ Κυριακίδης Μανώλης

❖ Νικολάου Αγγελική

❖ Ντριζάη Όλγα

❖ Οζοκουέρε Σίντυ

❖ Πάλλη Μαρία

❖ Πιτσικάλη Παναγιώτα

❖ Πλευρίτης Νεκτάριος

- ❖ *Πρίφτη Κυριακή*
- ❖ *Ρουμελιώτη Ρούλα*
- ❖ *Σιδέρη Κωνσταντίνα*
- ❖ *Σίνη Ιωάννα*
- ❖ *Στίνη Αίντα*
- ❖ *Τζεμολάρι Κώστας*
- ❖ *Τσέτση Ιωάννα*
- ❖ *Τσοπάνη Κωνσταντίνα*

Μάιος 2013

